

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . 1 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kurczaparti-utca 31. szám,
hova a lap szellemi részét
illető közlemények előfize-
tési pénzek és hirdetések is
küldendők.

SZENTESI LAP

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMÚ KÖZLÖNY.

Hirdetéseket

és nyilt-téri közleményeket
a kiadóhivatal mérsékelt ár-
jegyzék szerint számít.

Egyes példányok

kaphatók lapunk nyomdájá-
ban valamint Stark Nándor
és Szigethy Z. könyv- és
papirkereskedésében.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelen hetenként háromszor:
vasárnap, szerdán és pénteken reggel.
Egyes szám ára 5 kr.

Főszerkesztő és kiadó-tulajdonos:
S I M A F E R E N C Z.
Felelős-szerkesztő:
K O V Á T S K Á L M Á N.

Lapunk megrendelhető:
a kiadóhivatalban és lapkihordóink útján,
kik az előfizetési pénzeket is felvehetik.

A király és a primás.

(P.) Hetek óta élénk érdeklődéssel várta a közönség, hogy mit fog mondani Magyarország hercegprimása a királynak a balassagyarmati hadgyakorlatok alkalmából végbenemő tisztelgéskor; és hogy a biboros főpap beszédére mit fog válaszolni az uralkodó?

A hitbuzgó katolikusok által fentartott sajtó örvendezve hirdette, hogy a hercegprimás ebben a beszédben proklamálni fogja a vég-sőig menő harcot a kormány ellen, az egyházpolitikai javaslatok és különösen a polgári házasság miatt. A szabadelvű sajtó ellenben arra számított, hogy a primásban győzedelmeskedni fog a hazafi pap fölött, s a kiváló papfejedelem háboru helyett békességet vagy legalább megnyugvást és türelmet hirdet.

Szorosan véve, egyik jóslat se teljesült. A hercegprimás beszéde se nem hadüzenet, se nem békeszózat. A főpap csak rövid pár szóval érintette az egyházpolitikai kérdést; utalt rá, hogy a főpapság ellenzése a rom. kath. egyház hiteléből folyik; de hallgatással mellőzte, vagy inkább kikerülte azt a kérdést, hogy a jövőben mily határok között fog mozogni az egyház agitációja.

A királyi válasz nem reflektált egyenesen az egyházpolitikára, de azért mégis van abban egy határozott intés a papság számára. Ő felsége ugyanis nyomatékos hangsúlyozással fejezte ki azt a várakozását, hogy a főpapság odaadó hűséggel fogja teljesíteni „polgári kötelességét.” Ez félre nem érthető figyelmeztetés arra, hogy a főpapság az egyházi szempontok kedvéért ne ragadtassa magát az állam ellen irányuló pártülésre.

Mert miben áll a „polgári kötelesség”? A többi között főleg abban, hogy engedelmessédjünk a polgári törvényeknek, tisztelettel viseltessünk azoknak rendelkezései iránt, még akkor is, ha azokat magunkra nézve sérelmeseknek tartjuk.

Ugyanaz az álláspont ez, melynek lapunk főszerkesztője, Sima Ferencz országgyűlési képviselő, a kiról tudva van, hogy nem szavazta meg a kötelező polgári házasságot, dorozsmai beszámolójában kifejezést adott, kijelentvén, hogy az alkotmányos uton hozott törvény előtt tisztelettel hajtja meg fejét, s minden agitációt elítél, mely arra irányul, hogy a törvény szentesítése megakadályoztassék.

Veszedelemes dolog is volna a koronát arra szoktatni, hogy a törvényhozás által megalkotott törvényektől a szentesítést vonja meg. Egy igazi alkotmányos uralkodónak éppen az a legszebb kötelessége, hogy esetleg saját egyéni érzelmeinek alárendelésével és feláldozásával is meghajóljon a „népfenség” hivatott képviselőinek kívánsága előtt.

S a király bizonyára be is tölti hiven alkotmányos uralkodói hivatását. Erre vall az az intés, melyet a főpapsághoz intézett, azzal a kijelentésével, hogy elvárja tőlük „polgári kötelességeik” teljesítését.

Reméljük, hogy a katolikus papság megérti a figyelmeztetést, követi az uralkodó példáját, és az áldatlan kultur harc fölidézése helyett békére, türelemre és megnyugvásra inti háborgó hivatát. Ezzel megbecsülhetetlen szolgálatot tesz az országnak, melynek oly nagy szüksége van a hazafiak egyetértésére és összetartására.

Am harcsozjon a katolikus papság a kormány ellen, iparkodjék azt megbuktatni egész rendszerével együtt. Ebben a munkában mi is osztozunk vele. De a felekezeti békét ne zavarjuk meg, hanem inkább fejlesztsük és ápoljuk. Ezzel Istennek tetsző és hazafias dolgot cselekszünk.

A delegációk.

A magyar delegáció külügyi albizottsága szerdán délelőtt 11 órakor tartotta első ülését Tisza Kálmán elnöke alatt a főrendiház üléstermében.

Az ülés legérdekesebb tárgya az oláhkérdés volt. Falk Miksa előadó hozta fel a dolgot, s azután hozzá szólott Berzeviczy Albert és gróf Apponyi Albert is, végül maga a külügyminiszter Kálnoky gróf. Az ide vonatkozó beszédeket a következőkben közöljük:

Falk Miksa: Ami Romániát illeti, előadó felolvas egy paszust azon jelentésből, melyet a magyar külügyi albizottság két évvel ezelőtt a plenum elé terjesztett és mely a magyar delegáció által egyhangulag elfogadtatott.

Ezen passzus ekkép szól:
Ami Romániát illeti, a külügyi albizottság kötelességének tekintette szóba hozni azon hazánk belnyugalma ellen irányzott mozgalmakat, melyeknek színhelyét Románia ismételtlen képezte és melyek habár reánk nézve komoly veszélylyel soha sem fognak járhatni, de mindenesetre kirívó ellenében állanak a nemzetköz jognak azon alaptételével, mely külön szerződés nélkül is minden államnak kötelességévé teszi, saját területén meg nem tűrni oly mozgalmakat, melyek bármely szomszédnak törvényes rendje ellen vannak irányozva. A külügyi albizottság szívesen akar hitelt adni a külügyminiszter ur azon biztositásának, miszerint a romániai kormány e tekintetben teljesen loyális magaviseletet tanusít, valamint megelégedéssel vette tudomásul a miniszter urnak azon kijelentését is, hogy ő az említett kihágások ellen a román kormányánál ismételtlen felszólalt, még pedig nem siker nélkül. De azért még sem tartotta feleslegesnek az albizottság ezen ügyet újból is a miniszter ur figyelmébe ajánlani és kifejezést adni azon várakozásának, hogy az említett mozgalmakat ezentul is folytonos figyelemmel fogja kísérni és mindent el fog követni, ami hatalmában áll, hogy ezen ránk nézve inkább bosszantó, mint veszedelmes üzelmeknek vége vessék.

A mint az albizottság előtt tudva van, az utóbbi várakozás nem teljesült, az itt említett üzelmek nem csak, hogy véget nem értek, hanem igen tetemes mértékben fokozódtak. A magyar külügyi albizottságnak valamint akkor nem állott, úgy most sem áll szándékában külügyi kormányunk részéről más állam belügyeibe való jogosulatlan beavatkozást vagy bármely oly lépést követelni, mely a romániai kormány önállósági és függetlenségi érzetét sérthetné, vagy az egyéni szabadságnak az ottani törvényekkel ellentétben álló korlátozását czélozná. Annál kevésbbé állana a mi érdekünkben olyasmint kívánni, a mi a romá-

nai kormány tekintélyét csorbítani alkalmas, mint-hogy a külügyminiszter ur kijelentése szerint éppen Románia volt az első állam, mely jóakarattalug a hármass szövetség felé közeledett. De éppen ezen szívélyes viszonyból fogva a tisztelt külügyminiszter urra nézve lehetséges lesz, oly utakat és módokat találni, a melyen ezeknek a mi tőszomszédságunkban folytatott és a magyarországi közvéleményre oly kinosan ható agitációknak véget lehetne vetni.

Berzeviczy Albert: A magyar korona területén mutatkozó román izgatásokra hívja fel a külügyi kormány figyelmét. Azok az izgatások nem csupán az államrend, hanem az állam integritása ellen is irányulnak. Elismeri a román kormány nehéz helyzetét azokkal az izgatásokkal szemben, de azért Magyarország, mely agresszív czélatokat nem táplál Románia ellen, elvárhatja, hogy a román kormány levonja a monarkiánkhoz való jó viszony következményeit.

Mint sérelmet hozza fel, hogy Románia iskoláiban oly térképek vannak (fel is mutat egyet), amelyek Erdélyt Romániához számítják. Sérelem gyánánt említi fel továbbá, hogy a román budgetben rendes tétel van beállítva a külföldi román iskolák és román kulturliiga támogatására. Ha tehát mindezek megtörténnek, Magyarország románjai mindezekben izgató momentumokat látnak és az izgatásra magukat is felbátoritva látják.

Ilyen tényekkel szemben a román kormány loyaltási nyilatkozatai nem elegendők. Örvend, hogy Románia békés politikát akar, és a hármass-övetséghez elsőnek közeledett, de óhajtja, hogy ennek következményeit minden irányban vonja le.

Apponyi Albert gróf csak röviden kíván nyilatkozni.

A román kérdésre vonatkozólag kiemeli gróf Tisza Lajos elnök nyilatkozatának erre vonatkozó czélatát és hangsúlyozza hogy e nyilatkozat, mint elnöki nyilatkozat nagy és természetes feltűnést keltett.

E nyilatkozatot nemcsak itthon, de a külföldi sajtóban is kommentálták és pedig két irányban.

Némelyek Romára, mások Romániára vonatkoztatták. Ma az előadó és Berzeviczy nyilatkozata után egy látja, hogy az elnöki nyilatkozat éle nem Róma hanem Románia ellen irányul. Azzal a fentartással, hogy a román izgatások kérdése nemcsak a külügyi reszortba tartozik hanem figyelembe kell venni azt is, hogy a belpolitikában mi történt ez izgatásokkal szemben és hogy mi terbeli o tekintetben a belügyi kormányt, — ezzel a fentartással a maga részéről is kijelenti, hogy a Berzeviczy által felhozott sérelmeket komolyknak és alaposknak tartja és azokat a maga részéről is konkrét tényekkei egészti ki.

Létezik egy román egyesület, a melynek 1892-ili jelentését felmutatja, a melyben a magyarok ellen a legsúlyosabb sértő gyalázások foglaltatnak. E ligában nemcsak Románia polgárai egyesülnek, hanem a magyar korona román nemzetiségű fia is csatlakoznak ahhoz és az egyletnek tagjai valóságos forradalmi ligát képeznek.

Ez a liga feliratot intézett a román királyhoz, a melyben a liga törekvéseit a román király jóakaratóba ajánlja, s ez román király által — a mint irták — kegyesen fogadtatott. Ez a talán mégis tul meg a jogosult szabadsági törekvéseken. Ez olyan, mintha nálunk egy liga alakult volna a pozeni németetés ellen és ha ez a liga intézne a mi királyunkhoz feliratot. — Valószínű, hogy ez nem felelne meg a hármass-övetségben elfoglalt állásunknak.

Ezekre a jelenségekre felhívja a külügyminiszter figyelmét és hangsúlyozni kívánja, hogy a mily éberen örködünk országunk jogainak és integritásának védelmében, épp oly őszinte örömmel nézünk Románia belső konszolidációját és sulyt helyezünk rá, hogy Románia a béke érdekében erősödjék, de nem illetéktelen módon és alakban.

Kálnoky Gusztáv gróf külügyminiszter következtet szólasra.

Szívesen válaszol a hozzá intézett kérdésekre, melyek Romániára vonatkoznak, mert neki egyáltalán nem kellemetlen Romániáról nyilatkozni, sőt ellenkezőleg nagyon szívesen belemegy a kérdések minden részletébe.

— A „Magyar Hirlap.” a legérdekesebb, legértelmesebb független politikai napilap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. József-körút 47. Előfizetési ár egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr 1 hónapra 1 frt 20 kr. A „KIS VILÁG” képes gyermeklap előfizetési ára a „MAGYAR HIRLAP” előfizetőinek negyedévre 50 krajczár. Bármely más lap előfizetője is megrendelheti a „KIS VILÁG”-ot negyedévenként 75 kr-ért.

A cholera veszély

idején mindenkinek tudni kell, mi a cholera lényege és mi az ellenszere; ha tudja azt, hogy van a cholera ellen védelem és hogy bizonyos fokig józan, előrelátó magatartás által a megbetegedés ellen óva van, ebből megnyugvást meríthet. Különösen ügyelni kell az emésztési zavarokra, szorulásra és különösen a hasmenésre. Az egészséges emésztés elérhető rendes életmód által; kerülni kell a nehezen emészthető éledeleket

és minden, a mi az emésztésre károsan hatna, a gyomor meghűtését; általában óvakodni kell a meghűléstől. Az egészséges emésztést nagyban elősegíti Brady L. gyógyszerésznek „Máriaczei gyomorceppje”. A máriaczei gyomorceppje emésztési zavaroknál mindenkor használnak és évek óta egyikét képezik a legkedveltebb házi szerekeknek, melyet rögtön megbetegedés esetében használhatunk. Minden gyógytárban kapható (Brady L. aláírásával) használati utasítással együtt 40 és 70 krajczárban. 10—10

Már csütörtökön
húzás!

Lembergi
kiállítási **SORSJEGYEK** à **1 FRT.**

FŐNYEREMÉNY 60.000 FORINT.

11 Sorsjegyek 10 frt —
6 „ „ 5 „ 50
Díjmentes és húzásjegyzékért 20 kr. beküldendő.

A lembergi országos
Kapható: kiállítás sorsjegy-irodájában.
BÉCS, Bartenstein-utca 4.

5 7

Schönborn-Buchheim Ervin gróf Munkácsi és Szt.-Miklósi urad. forrás-terméke.

Luhi Erzsébet
legjelesebb
asztali víz.

Megbecsülhetetlen étvágygerjesztő és az emésztést előmozdító hatása folytán.

Rendkívül üdítő citrommal, gyümölcsnedvvel vagy borral vegyítve, anélkül, hogy ennek színét megváltoztatná.

Kletsinszky V. tanár ezen vizről a következőképpen nyilatkozik:

„A Schönborn-Buchheim gróf Ő főméltósága tulajdonát képező Luhi Erzsébet gyógyforrás vize egy rendkívül szénsav és alkalikus savanyúvíz, mely kitűnő ízű és kiváló therapeutikus diätetikus értékkel bír, teljesen ment a gypsnak és keserűsónak még a nyomaitól is, mi által borral vagy gyümölcszörpökkel való mindennapi használatra és élvezetre különösen alkalmasossá válik.

Dr. Nusser Lajos kórházi igazgató adott véleményezésében a következőket mondja:

„Azon kellemes tulajdonságai mellett, melyekkel mint élvezeti víz bír, a „Luhi Erzsébet” forrás még nagy jelentőségű gyógyvíz is, mely kitűnő eredménnyel használtatik a következő bajokban:

Mint kitűnő pezsgővíz élvezeti italul, kiváló diaeticus víz, mely a leghasználatosabb ilyen vizek között az első helyen áll, és oly vidékek számára, melyek rossz ivóvízzel bírnak, vagy oly járványok fellépése idején, melyek eredete fertőzött ivóvízre vezethető vissza, (Cholera, Typhus, Malaria) ezen vizet a természet csoda-adományának lehet nevezni.



Luhi Erzsébet védjegy.

Szolyvai s Polenai égvényes savanyúvizek.

Különleges szer köszvény ellen.

Biztos hatása a nemi szervek bántalmánál, vese- és epeköbajoknál, valamint torok- és gégehurutnál, ugyancsak lélegzési nehézségeknél.

Dr. Boleman István a jeles balneológus a következőt mondja a szolyvai forrásról:

Tekintve a szénsav roppant mennyiségét s a nagy szilikós tartalmát, melyek mellett a többi alkotórészek majdnem egészen elenyésznek, a szolyvai vizet a legkitűnőbb égvényes víznek kell tekintenünk, mely ugy diätetikai használatra, mint gyógy-czélokra kiválóan alkalmas.

A polenai vizről ugyanezen munkában a következők olvashatók:

„A polenai forrás, tekintve szénsavas natrium tartalmát, egyike a legelső égvényes vizeknek, melyet a külföldiek közül egyik sem közelít meg stb.”

Dr. Than Károly egyetemi vegytanár összehasonlítást tőn ezen kitűnő lúgos savanyúvizek alkati sók tartalmát, illetőleg Preblau, Hársfalva, Krondorf, Giesshübl, Parád, Csevicze, Neuenáhr vizeivel s a következő eredményre jutott:

A szolyvai tisztán alkalikus és csaknem vasmentes, míg a giesshübli áthajlik a földes vizekhez és kissé vas-tartalmu.

A szolyvai tehát csaknem 3-szor koncentráltabb, mint a giesshübli; ugyanannyi víz élvezete mellett az elsővel csaknem 7 annyi natriumot és mintegy 4 annyi bicarbonát maradékot viszünk a gyomorba, míg a földes vizeknek és a szabad szénsavnak bevitt mennyisége közelítőleg egyenlő.

A szolyvai víz ennél fogva hathatósabb mint gyógyvíz.



Szolyvai és Polenai védjegy.

Főraktár Magyarország és tartományai részére:

MAUTNER és WILCZEK gyarmatár, festő- és déli-gyümölcs nagykereskedő üzégnél **BUDAPEST.**

Szentesen kapható: SCHILLER M. HERMAN és EISLER LAJOS uraknál.

4—6